

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. c)
Istorie

Test 16

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Sub directa presiune a comuniștilor, guvernul Petru Groza, emanația acestora, începe să treacă la înlăturarea oricărei opoziții. [...] În noiembrie 1946 începe eliminarea conducătorilor și membrilor organizațiilor de rezistență anticomuniste. [...] În aceeași lună sunt falsificate grosolan alegerile parlamentare, comuniștii și aliații lor fiind scoși învingători cu 79,86% din voturi, adică cu 378 din 414 locuri în Parlament. Principiul lui Stalin: «nu contează cine și cum votează, ci cine numără voturile» funcționase întocmai în România. De altfel, alegerile sunt pregătite de Gheorghiu-Dej împreună cu Vîșinski, comisarul sovietic la București. [...] Un val de arestări se abate peste țară. Opoziția politică începe să fie lichidată fizic. Liderii partidelor tradiționale [...] sunt acuzați de «trădare», «complot», «spionaj», judecați, condamnați și închiși în închisorile de la Pitești, Jilava, Ocnele Mari, Sighet, Dej, Aiud [...] sau în lagărele de muncă forțată de la Midia, Poarta Albă, Cernavoda, Bicz sau cu domiciliul obligatoriu în «satele strategice» din Câmpia Bărăganului. [...]

La 30 decembrie 1947 [...] România se declară republică populară. Nicio piedică, nici măcar formală, nu mai stătea de acum încolo în calea instaurării în România a sistemului sovietic.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

B. „România, desigur, făcea parte din Biroul Comunist de Informații (Cominform), pe care Stalin îl crease în octombrie 1947 în locul Cominternului [...] ca un nou instrument al controlului politic asupra membrilor blocului sovietic. De asemenea, Stalin a propus coordonarea economică în cadrul blocului sovietic prin intermediul Consiliului de Ajutor Economic Reciproc (CAER), pe care l-a înființat în 1949. Câțiva ani aveau să mai treacă până când efectele sale depline asupra independenței economice a României și a altor țări din blocul sovietic au devenit clare. [...] În 1955, succesorul lui Stalin, Nichita Hrușciiov, a decis că era necesară o reacție adecvată față de NATO, mai ales după aderarea Germaniei de Vest. Ca urmare, a inițiat Pactul de la Varșovia prin care a plasat forțele armate ale României în cadrul structurii sale și a oferit Moscovei puterea de decizie.

Liderii sovietici au analizat în permanență loialitatea comuniștilor români în toate aceste inițiative, iar Gheorghiu-Dej a avut grijă să se conformeze curentelor politice fluctuante de la Moscova. [...] În cazul rupturii dintre liderul Iugoslaviei, I. B. Tito și Stalin din 1948, Gheorghiu-Dej a reacționat prompt și fără echivoc, exprimându-și devotamentul față de Stalin. [...] Mai târziu, când reconcilierea a devenit o politică sovietică, Gheorghiu-Dej a primit călduros o delegație iugoslavă la București în 1956.”

(K. Hitchins, *Scurtă istorie a României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți organizația economică înființată în 1949, la care se referă sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la liderii „partidelor tradiționale”. **2 puncte**
3. Menționați doi lideri politici la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că alegerile parlamentare sunt falsificate. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două practici politice totalitare utilizate în România, în afara celor la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între practicile politice utilizate în Europa, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„La începutul lunii aprilie [1848], boierii și reprezentanții orașenilor au organizat la Iași o întâlnire, în scopul de a denunța despotismul. [...] Erau hotărâți să limiteze puterile domnului Moldovei, Mihail Sturdza [...] fără intenția de a răsturna structurile politice și sociale existente [...]. Sturdza răspunse prin forță revendicării lor și, după scurte ciocniri, mulți dintre revoluționarii de frunte au fost exilați.

În Țara Românească, [...] în luna martie, C. A. Rosetti [...] și Ion Ghica [...], printre alții, au format un comitet revoluționar însărcinat cu organizarea unei revolte armate. [...] În data de 9/21 iunie 1848, la Islaz [...] membrii comitetului [...] au dat citire unei *Proclamații* în care se prezenta programul revoluției. [...] Comitetul revoluționar își exprima intenția de a respecta toate tratatele în vigoare cu Imperiul Otoman, dar nu-și putea disimula ostilitatea față de Rusia, cerând să se pună capăt regimului instituit de *Regulamentele Organice*. În continuare, comitetul enumera principiile pe care își propunea să le promoveze în așezarea principatului pe un nou făgaș: egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor, împărțirea echitabilă a datoriilor publice prin impozit în raport cu veniturile, largă participare la viața politică prin vot universal, libertatea presei, a cuvântului și a întrunirilor, abolirea sistemului de *clacă* prin despăgubirea moșierilor, extinderea sistemului educațional printr-un învățământ gratuit și egal pentru toți cetățenii [...], desființarea tuturor rangurilor și titlurilor nobiliare și alegerea domnilor pe termen de cinci ani, din toate categoriile sociale. [...]

Principalul teatru de acțiune a fost orașul București, unde revoluția a început la 11/23 iunie [...]. Străzile erau pline de oameni, cărora li se distribuiau copii ale *Proclamației* de la Islaz. Domnitorul Gheorghe Bibescu nu a opus niciun fel de rezistență și a acceptat imediat să semneze *Proclamația* ce urma să fie folosită, temporar, drept constituție; totodată, a recunoscut noul cabinet ministerial. Dar, în realitate, el nu a simpatizat cu aceste reforme, iar la 13/25 iunie a abdicat și a fugit la Brașov.” (M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un revoluționar precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați domnitorul Moldovei și o acțiune desfășurată în 1848 în acest spațiu istoric, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la acțiunile din București. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la comitetul revoluționar din Țara Românească, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia acțiunile desfășurate de români în 1859 au contribuit la formarea statului român modern. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre organizarea spațiului românesc în secolele al IX-lea – al XVIII-lea, având în vedere:

- precizarea unei autonomii locale atestate în spațiul românesc, în secolele al IX-lea – al XIII-lea și menționarea a două caracteristici ale autonomiilor din această perioadă;
- menționarea a două instituții centrale constituite, în secolele al XII-lea – al XIV-lea, în spațiul intracarpatic;
- prezentarea unei instituții centrale organizată în spațiul românesc extracarpatic, în secolul al XIV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la organizarea unei instituții centrale din spațiul românesc, în primele două decenii ale secolului al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.